

SZABÓ RÓBERT**Környezetvédelem és politika: a Paksi Atomerőmű
a szocializmus válságában**

Történelem-fizika tanárszakos hallgató révén egy tartalom tekintetében interdiszciplináris előadás megtartására törekszem: fő célom a Paks I. Atomerőmű megtervezése és megépítése körüli viták, problémák elemzése politikai, technikai, illetve szakmai szempontból. Mindezt a szocialista rendszer fogyatékoságai, illetve a rendszerváltás aspektusából kívánom értelmezni. Előadásomban a fő hangsúlyt a szocialista időszakban az atomerőmű létrehozását esetlegesen ellenző környezetvédő csoportok tevékenységére, mozgalmára helyezem. Ennek vonatkozásában többek között igyekszem megválaszolni, hogy milyen lehetőségek mentén mozogtak ezek a mozgalmak és mekkora befolyásuk volt az akkori politikára. Hogyan függött össze ez az erővonal a rendszerváltozás előszelével, az erjedő politikai közeg lehetőségeivel? Mi volt a társadalmi reakció és hogyan reagált erre a mindenkori politika? Előadásomban ugyancsak előnyben részesítem az erőmű megvalósításának bel-és külpolitikai szempontjait, a Szovjetuniótól való függést, sőt a magyar energiaszükség kényszerpályáját is. Emellett több, főként az atomerőmű kivitelezésének technikai-szakmai szempontjait érintő kérdést próbálok megválaszolni, amelyek közvetetten kapcsolódnak össze 1989 történetével: Milyen lehetőségei voltak a szocialista rendszernek az energiaéhség kiszolgálására? Miért választotta ezek közül éppen az atomenergiát? Volt-e (nyugati) alternatíva az atomerőmű kivitelezésében? Miért volt szükség négy reaktor megépítésére és miért ebből a típusból? Megvalósulhatott volna-e hazánkban is egy Csernobilhoz hasonló baleset? Gazdasági csodát vártak-e az erőmű felépítésétől, amely egyszerre megoldja az ország energiagondjait vagy ez egy egyértelmű zsákutcát jelentett a rendszerváltozás irányába? Mi volt a demokratikus Magyarország hozzáállása az atomenergiához és milyen elvárásokat támasztott feléje?